

Kas jāzina un jāsagatavo pirms kucēna ierašanās mājās?

PIRMS KUCĒNA IERAŠANĀS VAI UZREIZ PĒC IERAŠANĀS IEGĀDĀJĒTIES:

- Rotaļlietas (dažādas tekstūras - mīkstās, gumijas, virvīte, bumbiņa virvītē u.c.)
- Interaktīvās rotaļlietas (laizāmais paklājs, ošņāšanās rotaļlieta, interaktīvās puzzles)
- Grauzāmie (trušu ausis, cīpslas)
- Sava vietīņa (labāk sākt ar kaut ko lētāku, jo pastāv iespēja, ka kucēns sagrauzīs/apčurās)
- Suņa bļodas (neslīdošas)
- Autiņi tualetes lietām, ja nav iespēja kucēnu izvest ārā pēc režīma
- Laba, kvalitatīva barība
- Kārumi (garšīgi, ar augstu gaļas saturu, kaltējumi, vai mājās novārīta gaļa sagriežta smalkos gabaliņos)
- Kārumu somiņa
- Nagu šķērītes
- Ķemme
- Kaklasiksna / iemaukti
- Parastā pavada 3-5m
- Tualetes maisiņi
- Ūdens pudele / bļodiņa
- Inventārs pārvadāšanai automašīnā (bokss - sākumā pie tā pieradina mājās; vai drošības josta ko sprādzēsiet pie iemauktiem)

SAGATAVO APKĀRTĒJO VIDI

Apskaties uz apkārtējo vidi no kucēna augstuma. Ko redz un var aizsniegt kucēns? Kucēni pasauli iepazīst caur muti un tāpēc, visticamāk, gribēs pagaršot visu, ko varēs aizsniegt. Preventīvi novērs nepatīkamu pieredzi sev un kucēnam.

Rozetes, kabeļi, vadi, čības, kurpes, interjera kompozīcijas un citas lietas, ko negribētu lai kucēns sagrauz vai viņam var būt bīstamas, ir jānovāc vismaz uz vienu mēnesi. Pakāpeniski šos priekšmetus sāksi atgriezt atpakaļ vidē ja par tām nebūs intereses.

Ja tomēr Tavs kucēns nozog kādu Tev mīļu lietu, mierīgi apmaini to pret kucēna rotaļlietu un pievērs uzmanību tam, ko kucēns ir nozadzis. Varbūt viņš dod Tev mājienu, kāda veida rotaļlietas iztrūkst viņa mantiņu arsenālā.

Pārliecinies, ka esi padomājis par grīdas segumu. Kucēni aug ļoti strauji un viegli satraumējas. Vismaz uz pirmo kucēna dzīves gadu vajadzētu nodrošināt neslīdošas virsmas vietās, kur kucēns pārvietosies - te var palīdzēt paklāji. Tāpat atceries, ka kucēnam nevajadzētu staigāt pa kāpnēm un lēkt no paaugstinājumiem. Ja kucēns māk uzlīst uz dīvāna, tad apkārt dīvānam saliec spilvenus, lai mīkstinātu piezemēšanos un izvairītos no traumām. Pa kāpnēm kucēnu nes uz rokām. Patstāvīgi pa kāpnēm kucēns var sākt staigāt apmēram no 7 mēnešu vecuma, bet šķirņu attīstības temps ir dažāds un šādus jautājumus noteikti jāizrunā ar savu vetārstu.

Suņa bļodām jāstāv klusā vietā, uz neslīdošas virsmas, kur kucēns var ēst netraucēti bez patstāvīgas kustības sev apkārt.

Suņa vietīņai labākā vieta būs Jūsu guļamistabā, vietā, kur nepūš caurvējš un tā neatrodas pie radiatoriem. Vislabāk vietīņu izvietot pie gultas, lai pirmajās naktīs, kucēnam satraucoties, varat nolaist roku kucēna vietīņā, šādi sniedzot kucēnam drošības sajūtu. Tāpat arī vietīņā varat izvietot kādu no patversmes līdzīgu atvestu kucēna rotaļlietu vai sedziņu kas smaržos pēc pazīstamas vides.

PIRMĀS DIENAS KOPĀ

Divas svarīgas lietas, par kurām jāatceras ir, ka

- 1) Kucēnam nonākot mājās viņš nonāk sev svešā un nepazīstamā vietā;
- 2) Suns ir sociāla būtne un sociāls gulētājs un visdrošāk jūtas blakus savai ģimenei. Kucēns, kas nošķirts no mātes un brāļiem, māsiņām pirmajās naktīs var satraukties un raudāt. Padarbojieties ar viņu, pabarojiet, vēlams pirms pašas gulētiešanas ap 24:00 izskrieniet uz tualeti. Nolieciet vietīņu pie gultas lai Jums būtu iespēja nolaist roku sniedzot kucēnam komfortu un drošību, ja tas būs nepieciešams. Kucēnu var apsegt un ieritināt sedziņā, jo siltums kucēnus nomierina. Ja kucēns ir satraucies un nespēj nomierināties, tad aizved kucēnu uz citu istabu, noliec uz autiņa vai izved ārā, iespējams kucēns pačurās un atkal aizies gulēt.

Ja kucēnu plāno laist gultā, tad droši var uzreiz gulēt kopā, ievērojot drošības noteikumus, piemēram, apkārt gultai saklājot spilvenus vai segu, gadījumā ja kucēns izkrīt no gultas, tā minimizējas traumu risks.

Jaunajās mājās kucēns ir sev jaunā vidē, starp svešiem cilvēkiem un dzīvniekiem, jaunas skaņas, smaržas un priekšmeti. Nepadariet adaptācijas procesu sarežģītāku, uzreiz sasaucot pilnu māju ar ciemiņiem. Jaunā vietā sunim noteikti būs paaugstināts stresa hormons - kortizols, kas vidēji normas robežās atgriežas 3 dienu laikā, tāpēc pirmās 3 dienas jāvelta mierīgam adaptācijas procesam mājās.

Jūsu kucēns vēl ir mazs bērns un viņam nepieciešams siltums, komforts un drošība. Suņi īpaši nepasargāti ir nakts laikā, tāpēc svarīgi nodrošināt viņiem iespēju atrasties blakus savam cilvēkam, ja ne gultā, tad vismaz vienā istabā.

Kucēns var justies trauksmais pirmajās 3 dienās un saukt savu mammu. Nepārdzīvojiet, dodiet kucēnam laiku un pastiprinātu uzmanību šajās dienās. Ja kucēnu nevēlaties ņemt gultā, tad var palīdzēt iepriekš sasildīta sedziņa, kurā kucēns var ieritināties, vai kā iepriekš minēju, Jūsu roka, kurai kucēns var pieglausties.

!!! Atceries, ka no sava kucēna vari pieprasīt tikai to, ko pats viņam esi iemācījis, līdz ar to, nepārdzīvo par peļķītēm uz grīdas, viss nāks ar laiku un kucēnam pielāgotu režīmu.

Nestaidzieties! - Ievelciet elpu un dodiet sev laiku aprast ar jauno dzīvību Jūsu mājās. Apmācību nevar nokavēt. Dodiet kucēnam to, kas viņam šobrīd visvairāk ir nepieciešams - drošības sajūta, jūsu klātbūtne un laiks iepazīt vidi sev apkārt un savu jauno ģimeni. Ļaujiet kucēnam iepazīt apkārtējo vidi savā tempā, izstaigāt, izošņāties un arī pret ģimenes locekļiem pirmajam izrādīt vēlmi komunicēt.

Ieviesiet režīmu. Mēs visi vēlamies, lai mūsu kucēns uzreiz smuki nokārtojas ārā, bet realitāte ir tāda, ka kucēniem uz tualeti vajag bieži un viņi nemāk ciesties. Atstātas peļķītes vai nekaunīga nokārtošanās Jūsu klātbūtnē nav ne spīts, ne atriebība, bet tikai mazs bērns, kurš vienkārši ļoti grib uz tualeti.

Kucēni grib uz tualeti pēc miedziņa, pēc spēlēšanās un 15-20 min pēc ēšanas, dzeršanas.

Vienmēr apbalvo par nokārtošanos ārā, nekad nesodi par nokārtošanos iekšā!

Vienojieties kurš būs atbildīgs par kucēna izvešanu ārā, sastādiet grafiku, lai kucēnam nevajadzētu palikt mājās vienam pašam.

- Vienojieties par noteikumiem! Paši vienojieties un pastāstiet kucēnam par noteikumiem mājās: kā sagaidīt cilvēkus, ka ēdiena dieldēšana rezultātus nesniegs, kur vēlaties, lai kucēns gul un citus Jums svarīgus noteikumus. Jums jābūt uz viena vīļņa. Ja katrs ģimenes loceklis pieturēsies pie saviem noteikumiem, tas kucēnam nesīs neskaidrību un trauksmi. Strādājiet kā komanda un arī kucēnam ātri vien būs skaidri noteikumi mājās.

- Pieradiniet kucēnu pie sava jaunā vārdiņa. Sauciet kucēnu pēc vārdiņa un apbalvojiet, kad kucēns pievērš Jums uzmanību. Sasaistiet kucēna vārdu ar labām un pozitīvām lietām.
- Un, protams, rotaļājieties. Saikne starp cilvēku un suni vislabāk veidojas un nostiprinās caur spēli un pozitīvu laika pavadīšanu kopā. Spēle kucēnam palīdzēs veidot pozitīvas asociācijas ap Jums un jaunajam mājam, palīdzēs sadedzināt lieko enerģiju veselīgi, mācīs mijiedarboties ar aizbildni un viņam uzticēties.

SOCIALIZĀCIJA

Šis ir laiks, kad kucēni parasti dodas uz savām jaunajām mājām un ir ārkārtīgi svarīgs posms Tava kucēna dzīvē. Aktīvais Socializācijas periods noslēdzas 3.5 - 4 mēnešu vecumā, bet turpināt socializēt kucēnu droši vari līdz 6 mēnešu vecumam. Gūtā pieredze šī perioda laikā ar kucēnu paliks uz mūžu. Ja pieredze ir skopa vai negatīva, tad kucēns pieaugot var baidīties no dažādiem priekšmetiem, cilvēkiem, skaņām vai dzīvniekiem. Taču, ja pieredze ir bagātīga un pozitīva, tad kucēns pieaug drosmīgāks un atvērtāks pret apkārtējo pasauli.

IEPAZĪSTINI AR:

Dažādām virsmām - saliec uz grīdas avīzes, maisus, paklāju, sedziņu, mazus paaugstinājumus un izmētā kārumus laižot kucēnu pa virsmām staigāt. Ārā pastaigājieties pa sausu, slapju zāli, trotuāru, akmeņiem, smiltīm, sūnām.

Dažādiem suņiem - socializācija NAV komunikācija. Sunim nav jākomunicē ar katru satikto suni. Distancē ļaujiet kucēnam vērot suņus, to ķermeņa valodu un izrādīt iniciatīvu iepazīties. Sekojiet līdz tam lai kucēns nav sabijies. Ja redzat zemu nolaistu asti, pieglaustas ausis, kucēns apgāžas uz muguras, mute ciet, var apčurāties - nekavējoties palūdziet otram sunim / cilvēkam atkāpties.

Svarīgi ir redzēt suņu dažādību, tos dzirdēt, vērot. Izmantojiet kārumus un rotaļas lai veidotu pozitīvas asociācijas ar suņiem un citiem apkārtesošiem stimuliem, kā mašīnas, velosipēdisti, cilvēki, bērni. Jūsu mērķis ir kucēnu nesabiedēt, tāpēc dozējiet šīs pieredzes sākumā uzskavējoties īsu brīdi 5-10 minūtes, pamazām laiku pagarinot un atrodoties drošā distancē, kurā kucēnam nav bail.

Dažādām skaņām - ļaujiet sunim klausīties pilsētas trokšņos un pilsētu vērot no drošas distances, tuvojoties skaņu avotiem tikai tad, kad kucēns izrāda iniciatīvu. Tas pats attiecas uz priekšmetiem mājās - fēni, putekļsūcēji u.c. Sākumā ieslēdziet tos citā istabā, tikmēr kucēnu cienādot vai spēlējoties pakāpeniski skaļumu palielinot / priekšmetu novietojot tuvāk.

Dažādi priekšmeti - jaunus un nezināmus priekšmetus izvietojiet istabas vidū pa vienam. Vienā dienā - viens jauns priekšmets. Ļaujiet kucēnam pašam tuvoties un izzināt. Ja kucēns baidās, distancē no priekšmeta cienājiet, spēlējieties un ļaujiet adaptēties savā tempā. Ja šim priekšmetam ir skaņa, tad sākumā iepazīstinām ar priekšmetu kā tādu. Atsevišķi ar skaņu priekšmetam atrodoties citā telpā un tikai tad, pakāpeniski izvietojot to ieslēgtā veidā turpat kur atrodas kucēns, kucēnam nodrošinot savu aktivitāti ar iespēju būt aizņemtam un vērot no drošas vietas, piemēram, paaugstinājuma.

Iepazīstini arī ar grūminga inventāru, kā ķemme, šķērītes. Manipulācijas, kā mazgāšanās, ķepu slaucīšana. Visu dari pakāpeniski, katru procedūru sadalot īsos etapos un kucēnu apbalvojot par katru mazāko darbību. Piemēram, ķemmējot suni - sākumā piedāvā apostīt ķemmi, apbalvo ar kārumu, atkārtoti 5-10x. Ķemmi ar neaso pusi pieliec kucēnam pie spalvas uz pussekundi, apbalvo un ķemmi novāc. Pakāpeniski pieskaries ar sariņiem, pamazām sāc ķemmēt ar vieglām, nespiedošām kustībām kucēnu apbalvojot.

Aizejiet ciemos uz veterināro klīniku, kur kucēnam ļaujam izostīties, cienājam, varam nosvērties, nopirkt kārumu un doties prom. Kucēna vecumā iesakām apmeklēt klīniku bieži, bet īsi un pozitīvi, lai vajadzības gadījumā kucēns klīnikā jūtās droši un ļaujas apskatei.

APMĀCĪBA

Apmācību nokavēt nevar. Liec uzsvāru uz pozitīvu asociāciju veidošanu ar apkārtējo pasauli kucēna tempā un apbalvo visas suņa izvēles un darbības, kas tev patīk, tādā veidā nostiprinot šo uzvedību.

Nesodi kucēnu - sodot suni Jūs bojājat Jūsu saikni un suņa vēlmi sadarboties, kā arī veidojat negatīvas asociācijas ar apkārt notiekošo soda brīdī.

Parādiet kā vēlaties lai suns rīkojas. Jūsu palīgs ir distance no kairinātāja, kas suni biedē vai interesē, kārumi, ar kuru palīdzību varat kucēnu motivēt un apbalvot pareizas izvēles un spēle lai dažādajās vidēs stiprinātu interesi par Jums nevis apkārt notiekošo.

Vislabāk pēc adopcijas ir doties pie suņu uzvedības speciālista uz konsultāciju vai kucēnu socializācijas skoliņu, kurā varēsi mācīties gan Tu, gan Tavs kucēns.

Lai veicas!

Andra Pašujeva

The Woof Academy

www.thewoofacademy.lv

@thewoofacademy

T. 22577755